

Hem>Rättsliga åtgärder>Var och hur?>Vilket lands lag gäller?

Vilket lands lag gäller?

Grekland

Det kan i ett rättsförhållande mellan två individer finnas inslag som berör mer än en stat (dvs. internationella inslag). Vid en tvist kommer den grekiska domstolen i så fall inte nödvändigtvis att tillämpa grekisk lag, utan undersöka vilken lagstiftning som måste tillämpas (tillämplig lag) på grundval av internationell privaträtt. Den internationella privaträtten är ett system baserat på anknytningsregler som avgör vad som är tillämplig lag (dvs. de lagliga bestämmelserna i ett land), vilket kan vara antingen lagen i domstolslandet eller lagen i något annat land. Fastställandet av tillämplig lag baseras på en eller flera anknytningsfaktorer enligt de regler som gäller för sådana faktorer. Anknytningsfaktorerna är de faktorer i en tvist med internationella inslag som ger anledning till tillämpning av en särskild internationell privaträttslig bestämmelse för att fastställa vad som är tillämplig lag, dvs. grekisk lag eller en annan stats lag (lagval).

1 Rättskällor

Den viktigaste källan för att fastställa vilken lag som är tillämplig är den grekiska lagstiftningen. Till lagstiftningen räknas även bilaterala och multilaterala internationella konventioner som, så snart de har ratificerats av Grekland, gäller på samma sätt som grekisk nationell lagstiftning. Lagstiftningen omfattar också EU-rätten, i synnerhet förordningarna. Eftersom de privata transaktionerna på internationell nivå blir allt fler, både i fråga om transaktionernas antal och typ, spelar grekisk rättspraxis och Europeiska unionens domstol (trots att denna inte är en formell källa) en viktig roll när det gäller att fylla igen luckorna i den internationella privaträtten, som används för att fastställa tillämplig lag.

1.1 Autonoma nationella regler

De viktigaste bestämmelserna återfinns i artiklarna 4–33 i civillagen, men även i andra lagar, exempelvis artiklarna 90–96 i lag 5325/1932 om växlar och skuldebrev och artiklarna 70–76 i lag 5960/1933 om checkar.

1.2 Multilaterala konventioner

Bland de multilaterala internationella konventionerna återfinns följande:

Genèvekonventionen av den 19 maj 1956 om fraktaftet vid internationell godsbefordran på väg, ratificerad av Grekland som lag 559/1977.

Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 om lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden, ratificerad av Grekland som lag 1325/1983.

Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur, ratificerad av Grekland som lag 1334/1983.

Haagkonventionen av den 19 oktober 1996 om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldrans ansvar och åtgärder till skydd för barn, ratificerad av Grekland som lag 4020/2011.

1.3 Viktiga bilaterala konventioner

Bland de bilaterala internationella konventionerna återfinns följande:

Konventionen av den 17 maj 1993 om rättslig hjälp i civilrättsliga och straffrättsliga ärenden mellan Republiken Grekland och Republiken Albanien, ratificerad av Grekland som lag 2311/1995.

Konventionsfördraget av den 3 augusti 1951 om vänskap, handel och sjöfart mellan Grekland och Förenta staterna, ratificerat av Grekland som lag 2893/1954.

2 Tillämpning av lagvalsreglerna

2.1 Tillämpning av lagvalsreglerna ex officio

Om reglerna om anknytningsfaktorer i Greklands internationella privaträtt föreskriver att tillämplig lag är ett annat lands lagstiftning, ska den grekiska domstolen självständigt beakta detta (*ex officio*). Den ska alltså inte kräva att parterna åberopar detta, och måste själv undersöka vilka bestämmelser i den utländska lagen som är tillämpliga (artikel 337 i civilprocesslagen).

2.2 Renvoi (återförvisning och vidareförvisning)

Om bestämmelserna i grekisk internationell privaträtt föreskriver att ett annat lands lagstiftning är tillämplig, är det landets materiella lagstiftning som ska tillämpas och inte dess internationella privaträtt (artikel 32 i civillagen). Den senare kan i sin tur föreskriva att grekisk lag eller ett tredjelands lagstiftning ska tillämpas.

2.3 Ändring i anknytning

Ett rättsförhållandes anknytningsfaktor ändras ofta under förhållandets gång, exempelvis medför byte av ett företags säte från ett land till ett annat också byte av tillämplig lag. Det finns regler som explicit anger en slutlig lösning på lagvalet. I annat fall tillämpar domstolen den ursprungliga, innan anknytningsfaktorn ändrades, eller därefter tillämpliga lagen, eller en kombination av bägge, beroende på de särskilda omständigheterna i ärendet.

2.4 Undantag (ordre public och internationellt tvingande regler)

Grekisk internationell privaträtt kan genom anknytningsfaktorregeln föreskriva att utländsk rätt ska tillämpas. Är denna oförenlig med de etiska eller rättsliga grundprinciperna i grekisk rättsordning (artikel 33 i civillagen) ska domstolen vid beslutet i det konkreta ärendet inte tillämpa den berörda bestämmelsen i den utländska lagstiftningen utan tillämpa andra utländska bestämmelser (negativ funktion). Om uteslutandet av tillämpningen emellertid skapar ett tomrum i den utländska lagstiftningen, ska detta täckas genom att grekisk lag tillämpas (positiv funktion).

Ett sätt att skydda den grekiska rättsordningens intressen är att genomföra bestämmelser som är direkt tillämpliga. Dessa bestämmelser reglerar särskilt viktiga frågor för de statens inhemska rättsförhållanden och tillämpas också direkt av grekiska domstolar i ärenden med ett internationellt inslag som inte omfattas av grekisk internationell privaträtt.

2.5 Utredning om innehållet i utländsk rätt

Den grekiska domaren får använda alla medel som denne anser vara lämpliga för att utreda vilken utländsk lag som ska tillämpas. Domaren kan använda sina personliga juridiska kunskaper eller söka klarhet i frågan i (multilaterala och bilaterala) internationella konventioner, enligt vilka medlemsstaterna har en ömsesidig skyldighet att tillhandahålla information. Domaren kan också begära information från inhemska eller utländska vetenskapliga organisationer. Om det är svårt eller visar sig vara omöjligt att fastställa vilken utländsk lag som ska tillämpas, kan den grekiska domaren till och med begära hjälp av parterna, utan att vara begränsad av deras bidrag (artikel 337 i civilprocesslagen).

Undantagsvis tillämpar en grekisk domare grekisk rätt i stället för utländsk tillämplig lagstiftning om det, trots alla tänkbara ansträngningar att fastställa de tillämpliga bestämmelserna i den utländska lagstiftningen, har visat sig vara omöjligt.

3 Lagvalsregler

3.1 Avtalsförpliktelser och rättsakter

Den grekiska domaren fastställer tillämplig lag för de flesta avtal och rättshandlingar som ingåtts eller utförts från och med den 17 december 2009 i enlighet med förordning (EG) nr 593/2008, den s.k. Rom II-förordningen. Den allmänna regeln är att den lag som valts av parterna är tillämplig.

När det gäller avtal och rättshandlingar som ingåtts eller utförts mellan den 1 april 1991 och den 16 december 2009 fastställs tillämplig lag på grundval av Romkonventionen av den 19 juni 1980, som innehåller samma allmänna regel som nämndes ovan.

För alla kategorier av avtalskyldigheter och rättshandlingar som uttryckligen utesluts från tillämpningsområdet för ovan nämnda förordning och konvention, samt avtal och rättshandlingar som ingåtts/utförts före den 1 april 1991, fastställs tillämplig lag i enlighet med artikel 25 i civillagen, som även den omfattar den allmänna regel som fastställs i förordningen.

3.2 Utomobligatoriska förpliktelser

Den grekiska domaren fastställer tillämplig lag i fråga om förpliktelser som har sin grund i en skadeståndsgrundande händelse eller förpliktelser som har sin grund i obehörig vinst, tjänster utan uppdrag och oaktsamhet vid ingående av avtal, från och med den 11 januari 2009, i enlighet med förordning (EG) nr 864/2007 (Rom II-förordningen). Den allmänna regeln är att lagen i det land där överträdelsen begicks är tillämplig.

När det gäller skadeståndsgrundande händelser som inte omfattas av den ovan nämnda förordningens tillämpningsområde, och skadeståndsgrundande händelser som inträffade före den 11 januari 2009, fastställs tillämplig lag i enlighet med artikel 26 i civillagen, som omfattar samma allmänna regel som den som fastställs i förordningen.

Enligt grekisk rättspraxis tillämpas lagen i det land som är lämpligast med hänsyn till de övergripande omständigheterna i det särskilda fallet när det gäller förpliktelser som har sin grund i obehörig vinst som uppkommit före den 11 januari 2009.

3.3 Personalstatut

– Fysiska personer

Namn, hemvist

Eftersom namn och hemvist används för att identifiera en enskild fysisk person, fastställs den lag som är tillämplig för dem i varje fall utifrån det rättsförhållande som ska regleras. Namn och hemvist för makar regleras av den lag som gäller för deras personliga förhållanden i enlighet med artikel 14 i civillagen. När det gäller minderåriga barn gäller lagen om förhållandet mellan föräldrar och barn i enlighet med artiklarna 18–21 i civillagen.

Rättslig handlingsförmåga

I ärenden som gäller en grekisk eller utländsk medborgares rättsliga handlingsförmåga, förmåga att inneha rättigheter och skyldigheter, partsbehörighet och processbehörighet tillämpas lagen i det land där personen i fråga är medborgare (artiklarna 5 och 7 i civillagen, artiklarna 62 a och 63.1 i civilprocesslagen). Om en utländsk medborgare enligt lagen i det land där han eller hon är medborgare inte har rättslig handlingsförmåga eller processbehörighet, men han eller hon har denna kapacitet enligt grekisk lag (utom när det gäller rättsliga handlingar som omfattas av familjerätten, arvsrätten eller lagstiftningen om äganderätt när det gäller egendom utanför Grekland) gäller grekisk lag (artikel 9 i civillagen och artikel 66 i civilprocesslagen).

– Juridiska personer

I ärenden som rör en juridisk persons rättsliga handlingsförmåga tillämpas lagen på den plats där den juridiska personen har sin hemvist, i enlighet med artikel 10 i civillagen. Enligt grekisk rättspraxis menas med "hemvist" den faktiska hemvisten, till skillnad från den juridiska hemvisten.

3.4 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn, inklusive adoption

3.4.1 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn

Förhållandet mellan föräldrar och barn avser här deras släktskapsförhållanden men även de rättigheter och skyldigheter som följer av dessa.

Tillämplig lag för att fastställa om ett barn ska anses vara fött inom ett giltigt äktenskap eller vara utomäktenskapligt är följande (artikel 17 i civillagen): Lagstiftningen i det land som reglerar förhållandena mellan barnets moder och dennas make vid barnets födelse, enligt vad som fastställs i artikel 14 i civillagen.

Om äktenskapet upplöstes före barnets födelse, lagstiftningen i det land som reglerade förhållandena mellan barnets moder och dennas make vid upplösningen av äktenskapet, enligt vad som fastställs i artikel 14 i civillagen.

Tillämplig lag för förhållandet mellan föräldrar och barn är, med avseende på barn som fötts inom äktenskapet, följande (oavsett om äktenskapet upphävs): Den grekiska domstolen fastställer tillämplig lag i frågor som rör föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn i enlighet med Haagkonventionen av den 19 oktober 1996 om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn, ratificerad av Grekland som lag 4020/2011, förutsatt att det berörda landet är part i denna konvention.

Tillämplig lag om det är fråga om ett land som inte har undertecknat ovanstående konvention eller på ärenden som inte regleras av ovanstående konvention är, i enlighet med artikel 18 i civillagen, följande:

Om de är medborgare i samma land: det landets lag.

Om de efter barnets födelse fått nytt gemensamt medborgarskap: lagen i det land där de senast haft gemensamt medborgarskap.

Om de före barnets födelse har olika medborgarskap och detta inte ändras efter födseln, eller om de har samma medborgarskap före födseln men föräldrarnas eller barnets medborgarskap ändras efter födseln: lagen i det land där de vid tidpunkten för barnets födelse senast haft gemensam hemvist.

Om de inte har någon gemensam hemvist: lagen i det land där barnet har medborgarskap.

Tillämplig lag på moderns och faderns förhållande till barn som fötts utanför äktenskapet (artiklarna 19 och 20 i civillagen) är följande:

Om de är medborgare i samma land: det landets lag.

Om de efter barnets födelse fått nytt gemensamt medborgarskap: lagen i det land där de senast haft gemensamt medborgarskap.

Om de före barnets födelse har olika medborgarskap och detta inte ändras efter födseln, eller om de har samma medborgarskap före födseln men föräldrarnas eller barnets medborgarskap ändras efter födseln: lagen i det land där de vid tidpunkten för barnets födelse senast haft gemensam hemvist.

Om de inte har någon gemensam hemvist: lagen i det land där fadern eller modern har medborgarskap.

Tillämplig lag på förälders skyldigheter i fråga om underhåll till barnet är följande:

Från och med den 18 juni 2011 fastställer den grekiska domstolen tillämplig lag på grundval av förordning (EG) nr 4/2009, i enlighet med vad som anges i Haagprotokollet av den 23 november 2007. Den allmänna regeln är att lagen i det land där den underhållsskyldiga individen har sin hemvist ska tillämpas.

3.4.2 Adoption

Tillämplig lag vid adoption och upphävande av adoption med internationella inslag är lagen i det land där var och en av de personer som är involverade i adoptionen är medborgare (artikel 23 i civillagen). Tillämplig lag vad gäller adoptionsformen är den lag som anges i artikel 11 i civillagen, dvs. antingen den

lag som reglerar adoptionens innehåll, eller lagen på den plats där adoptionen genomfördes, eller lagen i det land där samtliga inblandade parter är medborgare. Om adoptionsparterna har olika medborgarskap, är förutsättningen för att adoptionen ska vara giltig att alla villkor i de berörda ländernas lagstiftning är uppfyllda och det inte föreligger några hinder enligt bestämmelserna i respektive land.

Tillämplig lag för förhållandet mellan adoptivföräldrarna och det barn som adopteras är följande:

Om de efter adoptionen är medborgare i samma land: det landets lag.

Om de i samband med adoptionen beviljas nytt gemensamt medborgarskap: lagen i det land där de senast haft gemensamt medborgarskap.

Om de före adoptionen har olika medborgarskap och detta inte ändras efter adoptionen, eller om de har samma medborgarskap före adoptionen men medborgarskapet ändras för någon av parterna i samband med att adoptionen fullbordas: lagen i det land där de vid tidpunkten för adoptionen senast haft gemensamt hemvist.

Om de inte har någon gemensam hemvist: lagen i det land där adoptivföräldern har medborgarskap eller, om det är makar som adopterar, den lagstiftning som reglerar deras personliga förhållanden.

3.5 Äktenskap, ogifta/sammanboende par, partnerskap, äktenskapsskillnad, separation, underhållsskyldighet

3.5.1 Äktenskap

Materiella villkor

Följande är tillämplig lag för alla villkor som måste uppfyllas och hinder som inte får föreligga, när personer vill ingå äktenskap: lagen i det land där de har gemensamt medborgarskap, eller respektive lands lagstiftning om de har olika medborgarskap (artikel 13.1 a i civillagen).

Formkrav

Tillämplig lag på huruvida äktenskap är giltigt till formen är lagen i det land där de som ska ingå äktenskap har gemensamt medborgarskap, eller respektive lands lagstiftning om de har olika medborgarskap, eller lagstiftningen i det land äktenskapet ingås (artikel 13.1 b i civillagen). Enligt grekisk lag ställs vissa formkrav på ingående av äktenskap. Förbindelser mellan personer som lever tillsammans utan att vara formellt gifta erkänns i Grekland under förutsättning att de är giltiga enligt tillämplig utländsk rätt och personerna i fråga inte är grekiska medborgare.

Makars personliga förhållanden

Makars personliga förhållanden är de förhållanden som grundar sig på äktenskapet, och som inte har med makarnas förmögenhetsförhållanden att göra, t. ex. samlevnad och rättigheter och skyldigheter (även underhållsskyldighet).

Tillämplig lag på makarnas personliga förhållanden, med undantag för underhållsskyldighet, är följande (artikel 14 i civillagen):

Om de efter äktenskapets ingående är medborgare i samma land: det landets lag.

Om de under äktenskapet fått nytt gemensamt medborgarskap: lagen i det land där de senast haft gemensamt medborgarskap.

Om de under äktenskapet haft gemensamt medborgarskap och en av dem senare bytt medborgarskap: lagen i det land där de senast haft gemensamt medborgarskap, såvida den andra maken fortfarande har detta medborgarskap.

Om de före äktenskapet haft olika medborgarskap och detta inte har ändrats efter äktenskapets ingående, eller om de före äktenskapet haft gemensamt medborgarskap men en av makarna efter äktenskapets ingående har bytt medborgarskap: lagen i det land där de senast hade gemensam hemvist.

Om de under äktenskapet inte haft någon gemensam hemvist: lagen i det land som makarna har närmast anknytning till.

Underhållsskyldighet

Tillämplig lag fastställs i enlighet med artikel 4 i Haagkonventionen av den 2 oktober 1973, ratificerad av Grekland som lag 3137/2003, som föreskriver att lagen i det land där den person som mottar underhållet har sin hemvist ska gälla.

Makars förmögenhetsförhållanden

Makars förmögenhetsförhållanden handlar om de förmögenhetsrättigheter och motsvarande skyldigheter som äktenskapet ger upphov till.

Tillämplig lag är den lag som reglerar makarnas personliga förhållanden omedelbart efter äktenskapets ingående (artikel 15 i civillagen).

3.5.2 Ogifta/sammanboende par samt partnerskap

Inom det grekiska rättssystemet erkänns också en form av samlevnad annan än äktenskap, enligt vad som fastställs i lag 3719/2008. I enlighet med en uttrycklig bestämmelse som fastställs i ovannämnda lag, gäller denna lag för samtliga registrerade partnerskap som har ingåtts i Grekland eller inför grekiska konsulära myndigheter, oavsett om parterna är grekiska eller utländska medborgare, både vad gäller partnerskapets form och de samlade förhållandena mellan parterna. Om registrerat partnerskap ingås utomlands, är den tillämpliga lagen i fråga om partnerskapets form den som fastställs i artikel 11 i civillagen, dvs. antingen den lag som reglerar partnerskapets innehåll, eller lagen på den plats där partnerskapet ingås, eller lagen i det land där alla inblandade parter är medborgare. Tillämplig lag i fråga om förhållandena mellan parterna är lagen i det land där partnerskapet ingicks.

3.5.3 Äktenskapsskillnad och separation

Tillämplig lag på frågor om äktenskapsskillnad eller hemskillnad fastställs på grundval av förordning (EU) nr 1259/2010 om genomförande av ett fördjupat samarbete om tillämplig lag för äktenskapsskillnad och hemskillnad, som brukar kallas Rom III-förordningen. Som en generell regel kan makarna komma överens om att välja den lag som ska tillämpas på äktenskapsskillnad och hemskillnad, på villkor att det är en av följande lagar: a) lagen i det land där makarna har sin hemvist när avtalet sluts, eller b) lagen i det land där makarna hade sin senaste hemvist, om en av dem fortfarande bor där när avtalet sluts, eller c) lagen i det land där en av makarna är medborgare när avtalet sluts, eller d) lagen i det land där den domstol som hanterar ärendet är belägen.

3.5.4 Underhållsskyldighet

I ovannämnda förordning fastställs uttryckligen att förordningen inte gäller i fråga om f.d. makars underhållsskyldighet. Denna fråga regleras i stället genom artikel 8 i Haagkonventionen av den 2 oktober 1973, ratificerad av Grekland som lag 3137/2003, där det fastställs att tillämplig lag är lagen i det land där äktenskapsskillnaden eller hemskillnaden genomfördes.

3.6 Makars förmögenhetsförhållanden

Se sista stycket i avsnitt 3.5.1 ovan.

3.7 Arv och testamente

Tillämplig lag på alla frågor om arv, med undantag för formkraven för upprättande och upphävande av testamente, är förordning (EU) nr 650/2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg.

Om det finns ett testamente, anses detta giltigt om det upprättats i enlighet med följande lagstiftning (se artikel 1 i Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 om lagval rörande testamentsbestämmelsers form):

Lagstiftningen i det land där arvlätaren upprättade testamentet.

Lagstiftningen i det land där arvlätaren hade medborgarskap när denne dog eller upprättade testamentet.

Lagstiftningen i det land där arvlätaren hade hemvist eller var bosatt när denne dog eller upprättade testamentet.

Om testamentet avser fast egendom: lagstiftningen i det land där den fasta egendomen finns.

3.8 Sakrätt

Tillämplig lag med avseende på sakrätt till fast egendom regleras av artikel 27 i civillagen. Där fastställs att lagen i det land där den fasta egendomen finns ska tillämpas.

Tillämplig lag i fråga om klandervärda förhållanden enligt lagen om skyldigheter med avseende på fast egendom fastställs på grundval av förordning (EG) nr 593/2008, den s.k. Rom I-förordningen, enligt vilken den allmänna regeln är att den lag som parterna själva väljer ska tillämpas.

Tillämplig lag vad gäller formen på ovanstående transaktioner är lagen i den stat där den fasta egendomen finns (artikel 12 i civillagen).

3.9 Insolvens

Tillämplig lag för frågor om insolvens och dess resultat fastställs i enlighet med förordning (EG) nr 1346/2000 om insolvensförfaranden, där det fastställs att lagen i den medlemsstat där insolvensförfarandet inleds är tillämplig.

Senaste uppdatering: 07/06/2017

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.